

СТАНОВИЩЕ

за научната дейност на доц. д-р Николай Кирилов Михайлов, кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” по ПН 3.5 Обществени комуникации и информационни науки (Връзки с обществеността – социология на публичната комуникация), обявен в ДВ, бр. 47 от 21.06. 2016 г.

Член на научното жури: доц. д-р Благовест Георгиев (заповед N: РД 38-467/ 4.07.2016 г.)

Образование

Образователният път на кандидата, доц. д-р Николай Михайлов е целенасочен и му дава безспорни предимства. Той има магистърска степен по философия с втора специалност „История”, получена от Софийския университет „Св. Кл. Охридски през 1988 г. Съчетанието на общото системно знание с конкретността на историческото познание е благоприятно обстоятелство, което подпомага работата на кандидата в изследователската и преподавателската му дейност. Конкретно, изследванията му в областта на комуникацията имат подчертано интердисциплинарен характер, а лекционната му дейност е центрирана в проблематиката на социологическата интерпретация на комуникацията и етичните норми, които я регулират. Знанията по история са от ключово значение за улавянето на прагматичния смисъл на общото системно знание, особено що се отнася до пораждането на реални социални структури в процеса на масова комуникация.

Академично развитие и преподавателска дейност

Академичната кариера на доц. Михайлов започва с длъжността „Проучвател” в ИФИ на БАН през 1992 г., като след това той преминава през длъжностите на асистент (1995 – 1999 г.), главен асистент (1999 – 2004 г.), за да достигне през 2004 г. академичната длъжност „Доцент” в същия институт. От 2010 г. доц. Михайлов напуска ИФИ и заема същата длъжност в ИИОЗ на БАН. През 1992 г. той става доктор по философия с дисертация на тема „Ценностни аспекти на морала”.

Професионалният път на доц. Михайлов е собствено научна кариера, защото той съчетава административното израстване с целенасочени занимания за разширяване и профилиране на академичните интереси на кандидата. Интересите са насочени към областите на философската, професионалната и приложната етика; изследване на социалните феномени на публичността и комуникацията в различни контексти – морален, социологически, политически, ценностен; разкриване и изследване на съвременните форми на присъствието на медиите в обществената среда и влиянието им върху общуването, културата и всекидневието на различни социални групи.

В практически план академичното развитие на доц. Михайлов е плодотворно съчетание на научно-изследователска с преподавателска работа. От академична гледна точка неговото професионално израстване е типичен пример за необходимостта от социологизиране на общото системно знание с цел да се отговори на конкретни потребности на различни социални групи, породени в конкретни социални контексти. Процесът на масова комуникация безспорно подлежи на обобщение и систематизация, но, от друга страна, той се нуждае и от структуриране с оглед на социалния контекст. Тъкмо това съчетание на общосистемен и конкретен подход в изследването на комуникацията виждам като достойнство на академичното развитие на доц. Михайлов.

Тази характеристика на академичното израстване на доц. Михайлов се проявява и в преподавателската, и, особено, в научно-изследователската му дейност.

Преподавателският опит на кандидата е впечатляващ, той напълно съответства на образователния профил и научно-изследователските му интереси. Доц. Михайлов чете лекции главно във ФЖМК на СУ „Св. Кл. Охридски“; в бакалавърска степен той води курс по „Съвременни социални теории“, „Етика и комуникация“, „Обща социология“; в магистърската програма на ФЖМК има курс от лекции по „Език, въображение, креативност“ и „Творчество и комуникативна рационалност“. Също така, от 2013 г доц. Михайлов води и курс по „Антропоцентризъм и околна среда“ към специалността „Екология и опазване на околната среда“ към ЮЗУ „Неофит Рилски“

Научно-изследователска дейност

Доц. Михайлов е автор на 4 монографии, 3 студии и 32 статии в периода 2004 – 2016 г. Наред с това, той е автор и на 25 доклади, от които 3 на международни научни форуми и конференции. Конкретно, за настоящия конкурс доц. Михайлов участва с монографията „Комуникацията – социален и морален контекст“, С., 2016 г. и 10 статии и доклади, публикувани в академични издания в периода 2011 – 2016 г.

Монографията „Комуникацията – социален и морален контекст“ е насочена към широк кръг читатели – специалисти и неспециалисти, студенти, изследователи. Но тъй като целта е да се разшири изследователското поле на различни комуникационни феномени в социален и морален контекст, тя е изключително полезна за специалистите и изследователите в областта на масовата комуникация. Ударението е поставено върху социологическото и етическото преосмисляне на теорията и практиката на „публичната комуникация“, което само по себе си е актуален проблем, както на социологическата теория днес, така и на публичните политики. Обект на анализ е социалната активност на личността, която следва и моделите, зададени от публичната комуникация. По този начин процесът на публична комуникация сам се превръща в източник на промяна в една или друга посока на социалната структура на обществото. Оттук, следователно, моделите на публична комуникация се превръщат и в източник на промяна на самото социално и етическо знание в посока на неговата откритост.

Когато авторът говори за промяна в социалната структура, той преди всичко има пред вид фрагментаризацията и плурализирането на обществото, което води до преосмисляне, коригиране, преутвърждаване или открито отхвърляне на традиционни морални норми и модели на поведение. Фрагментаризацията е свързана с проблемите за ценностите, свободата, идентичността, ефективността на публичните технологии и политики, вкл. и на комуникационните технологии. Разгледани са различни съвременни теории на български и чужди автори, които целят да се обясни процесът на публична комуникация. Доц. Михайлов аргументирано отстоява тезата, че обществото няма да бъде докрай изучено, ако която и да е страна на социалната реалност се приема и изследва отделно от комуникацията. Прави се изводът, че общите задачи на етиката и социологията днес се свеждат и до преоткриване и преформулиране на смятани за общоприети норми и модели на поведение в светлината на феномена на масовата комуникация. Демонстрирани са обширни познания в областта на социологията и етиката, които, съчетани с безупречна методологическа последователност, помагат на автора убедително да представи комуникацията като форма на социално взаимодействие, както и начините, по които тя функционира.

Като приносен момент в този задълбочен изследователски труд би трябвало да се посочи разработената и защитена централна идея на автора, че характеристиките на съвременното общество, вкл. и неговата нравственост, се обуславят до голяма степен и от институционализирането на публичността като нова социална същност, която оказва

влияние върху промяната във функционирането на всички социални структури. Тази идея е прокарана и защитена в перспективата на публичната социология на Майкъл Бураои (Michael Burawoy). Така, доц. Михайлов дава своя принос и в преодоляването на неизбежното разочарование както от критическата и политическа социология, така и от линията на емпиричната социология.

В представените за участие в конкурса статии доц. Михайлов разглежда най-вече отделни аспекти на морала в променящ се социален контекст. В статията „Българският православен етос във века на глобализацията”, 2012 г., доц. Михайлов разглежда православният етос като част от българската национална идентичност. Етосът се определя като съвкупност от нравствени черти и всяка негова промяна или дори цялостното му разрушаване засяга и етноса и индивидите, които са негови носители. Промяната на българския етос във време на глобализация влияе и върху отношението на българите към православието като част от националното им съзнание. В статията са защитени оригинални авторски идеи относно промените на българския етос при контакта на неговите норми с т.нар. „универсални ценности”.

Социологическата перспектива е определяща и при проблематизиране на културата в обосноваването на различните етически парадигми в статията „Етичното проблематизиране на културата”, 2013 г. Статията разглежда три определящи етико-културни парадигми в развитието на Европа. Етиката е хуманитарна, човекознаеща, по определението на автора, и затова е силно повлияна от други науки за човека като социология, психология, антропология, социална психология. В статията „Религия, империя, толерантност на Балканите: една етическа гледна точка”, 2015 г. се анализира проблемът за религиозната толерантност в историческа перспектива и като публично отстоявана позиция. На основата на съчинението на германския религиозен мислител Николай Кузански „За мира във вярата” (1453 г.), написано по повод на османските завоевания, доц. Михайлов разкрива изхода от конфесионалното противопоставяне, който може да посочи етиката. Прави се изводът, че толерантността не е пасивно безразличие към религията на другия, тя е дълбоко морално общо основание за постигане на взаимно доверие под формата на равенство и зачитане на различията между етносите и индивидите.

Оригинални идеи и приносни моменти в анализа на етическия контекст на възпроизвеждане на социалните структури в историческа и социологическа перспектива могат да се открият и в другите представени статии и доклади. Монографията и статиите и докладите са показателни за дълбоки професионални познания, непрестанно разширявани и систематизирани от доц. Михайлов в резултат на съвестен и самостоятелен труд.

Заключение

Доц. д-р Николай Кирилов Михайлов отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „Доцент”, посочени в чл. 105 (1), (2), (3) и чл. 111 (1), (2) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски”. Затова убедено ще гласувам за избирането на доц. д-р Николай Кирилов Михайлов за доцент по ПН 3.5 Обществени комуникации и информационни науки (Връзки с обществеността – социология на публичната комуникация) в конкурса, обявен в ДВ, бр. 47 от 21.06. 2016 г.

20 септември, 2016 г.

Член на журито:

/доц. д-р Благовест Георгиев/